

НАЦИОНАЛНА АСОЦИАЦИЯ НА СЛЯПО-ГЛУХИТЕ В БЪЛГАРИЯ

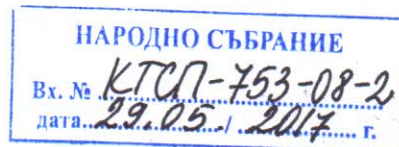
Адрес на управление: гр. Пловдив, ул. „Ален мак“ 4

Пощенски адрес: ПОЩ. КУТИЯ №61, 4003, ПЛОВДИВ, Булстат: 115173977;

0889/ 06 21 10; 0893/ 64 40 09; 0893/ 64 40 13; 0877/ 06 15 21; 0887 340 741

e-mail: info@nasgb.org; www.nasgb.org; www.zvuk-i-svetlina.eu; Skype: nasgborg;

Изх. № 108/ 29.05.2017 г.

ДО

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ

НА КОМИСИЯТА ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

КЪМ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

на Национална асоциация на сляпо-глухите в България
относно Проект на Закон за българския жестомимичен език

Вх.№ 754-01-6 / 17.05.2017г.

УВАЖАЕМИ Д-Р АДЕМОВ,

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Национално представителната организация „Национална асоциация на сляпо-глухите в България“ (НАСГБ) предоставя следното Становище относно Проект на Закон за българския жестомимичен език с Вх.№ 754-01-6 / 17.05.2017г., внесен от народните представители Георги Гьоков и др.

НАСГБ счита, че проектът на Закон за българския жестомимичен език изпълнява едни от най-основните разпоредби на Конвенцията за правата на хората с увреждания (КПХУ) на ООН, която бе ратифицирана през 2012г. от Народното събрание на Република България, а именно:

„Чл. 2 „Определения“

За целите на настоящата Конвенция:

Понятието **“Комуникация”** включва всякакви **езици**, визуално представяне на текст, брайлова азбука, **тактилна комуникация**, уголемени шрифтове, достъпни мултимедии, както и всякакви писмени, звукови, на опростен език, дикторски, **допълващи и алтернативни** **способи, средства и формати за комуникация**, включително достъпни информационни и съобщителни технологии;

Понятието **“Език”** включва говоримите и **жестомимичните езици**, както и всякакви други форми на неговорим език;

Чл. 21 „Свобода на изразяването и мнението, и достъпа до информация“.

Държавите - страни по настоящата Конвенция, трябва да предприемат всички подходящи мерки, за да гарантират, че хората с увреждания могат да упражняват правото на свобода на изразяването и мнението, включително свободата да говорят,

получават и споделят информация и идеи наравно с останалите и чрез всички форми на комуникация по техен избор, според определението в член 2 на настоящата Конвенция, включително чрез:

(б) приемане и улесняване на ползването на жестомимичните езици, брайловата азбука, допълваща и алтернативна комуникация, и всички други достъпни средства, начини и формати на комуникация по техен избор, от хората с увреждания в официални съобщения;

(д) признаване и пропагандиране на ползването на жестомимичните езици.“

Горесцитираните Член 2 и Член 21, подточки (б) и (д) от КПХУ се изпълняват чрез чл.3, чл.2 и чл.1 от проекто-Закона за българския жестомимичен език.

Член 24 от КПХУ:

„Чл. 24 „Образование”, точка 3, подточка (в):

(в) гарантиране, че образованието на лица и особено деца, които са слепи, глухи или сляпо-глухи, се извършва на най-подходящите езици, начини и средства за комуникация за индивидите, и в среда, която да увеличи до максимум академичното и социалното им развитие.“,

във връзка с понятието „език“ от чл.2 от КПХУ

„Понятието “Език” включва говоримите и жестомимичните езици, както и всякакви други форми на неговорим език;“

се изпълнява чрез чл.4 и чрез §4 от проекто-Закона за българския жестомимичен език.

Член 9 от КПХУ:

„Чл. 9 „Достъпност”.

т. 2. Държавите - страни по настоящата Конвенция трябва също така да предприемат подходящи мерки за:

(е) предоставяне на форми на помощ с участието на живи помощници и посредници, **включително водачи, четци и професионални преводачи на жестомимичен език**, за да се улесни достъпа до сградите и учрежденията, отворени за обществеността;“ се изпълнява чрез чл.2 т.2 и т.3, чл.5, чл.6, чл.7, чл.8 и чл.9 от проекто-Закона за българския жестомимичен език.

В §1, т.4 от проекто-Закона за българския жестомимичен език, за първи път в българското законодателство се дава определение за **„сляпо-глухо лице“**, което е в изпълнение на Писмена декларация 1 / 2004 за правата на сляпо-глухите, приета от Европейския парламент на 1 април 2004 год. (*вижте приложена*):

„Вземайки предвид, че сляпо-глухотата е отделно увреждане, и е комбинация от зрително и слухово увреждания, което причинява затруднения в достъпността до информация, общуване и мобилност,“

В чл.7, т.1 от проекто-Закона за българския жестомимичен език, се спазва и водещата европейска практика, в държави като Норвегия, Швеция, Финландия, Унгария и др., преводачите на жестомимичен език да предоставят превод от и на жестомимичен език както на глухи и тежкочуващи лица, така и на сляпо-глухи лица.

В чл.5 и чл.6 от проекто-Закона за българския жестомимичен език, за първи път се гарантира, само квалифицирани професионални преводачи на жестомимичен език, вписани в „Националния регистър на преводачите от и на жестомимичен език в България“, да могат да осъществяват тълкуване и жестомимичен превод, финансиран с публични средства, включително и превода, заплатен с целевата парична помощ от държавата за глухи, тежкочуващи и сляпо-глухи (по чл.7, ал.1 от проекто-Закона за българския жестомимичен език). С това ще се преодолее и една дългогодишна слабост на сегашното законодателство в чл.44 от ЗИХУ и чл.53б от ППЗИХУ, което не предоставяше такива професионални преводачи на жестомимичен език на сляпо-глухите хора, и ги лишаваше от така необходимия им превод, който може да се осъществява само от професионално квалифицирани преводачи на жестомимичен език.

Съюзът на глухите в България (СГБ) от 1970г. насам обучава преводачи на жестомимичен език. През 2004 г. СГБ създава Националния методически и консултативен център по проблемите на българския жестов език. През 2010 г. СГБ вписва новата професия „Преводач, жестомимичен превод“ с код 2643-3017 в Националната класификация на професиите и длъжностите и започва обучение по тази професия чрез своя Център за професионално обучение.

През 2005 г. е основана Националната асоциация на преводачите на жестомимичен език в България (НАПЖЕБ), която по своя Устав, чл.5, т.5, осъществява контрол върху работата на преводачите на жестомимичен език, с оглед спазване на Етичния кодекс на преводача от и на жестомимичен език. Етичният кодекс съдържа правила, които преводачите от и на жестомимичен език, следва да спазват при изпълнението на своята работа.

Въз основа на горното, НАСГБ счита за напълно правилно, че по чл.6 от проекто-Закона за българския жестомимичен език, СГБ следва да поддържа Националния регистър на преводачите от и на жестомимичен език, да осъществява вписвания и отписвания в него, и да осигурява публичен достъп до него, включително и на своята интернет страница, а Правилата за вписване в и отписване в Регистъра по ал.1 на чл.6, да се определят от СГБ и от НАПЖЕБ, съгласувано с председателя на НАПОО.

В заключение, Националната асоциация на сляпо-глухите в България подкрепя напълно проекто-Закона за българския жестомимичен език, като един крайно необходим закон за глухите, тежкочуващите и сляпо-глухите хора, и се обръща към народните представители от Народното събрание да го приемат както при разглеждането от Комисията по труда, социалната и демографската политика (водеща), и Комисията по образованието и науката (участваща), така и на първо и второ гласуване в пленарна зала.

С УВАЖЕНИЕ:

ДИМИТЪР ПАРАПАНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАСГБ